

Pr. 26/22.03.22

CAP

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/A-2063 din 8.04.2022

La nr. 86 din 22.03.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.80/2010 – art.2, 4, 8; Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270/2018-anexa nr.3).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	847
"08"	04 2022
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/7858 din 05.04.2022

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.80/2010 – art.2, 4, 8; Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270/2018-anexa nr.3)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul, iar autori nemijlociți sunt Deputații în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul însoțit de nota informativă, se regăsește pe pagina web oficială a Parlamentului, după cum urmează: <https://www.parlament.md>.

md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/5907/language/en-US/Default.aspx. Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate parțial rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-e) al Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Apreciind prin prisma esenței amendamentelor expertizate și conținutului notei de argumentare a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este eficientizarea activității Guvernatorului (Bașcanului) și Președintelui Adunării Populare al unității Teritoriale Autonome Găgăuzia. În acest sens, autorul propune atribuirea subiecților vizați a prerogativei de a fi asistat în activitatea sa de un cabinet propriu (potrivit Legii cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.80 din 07 mai 2010).

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele persoanelor cu funcții de demnitate publică care vor beneficia de prerogativa de a fi asistat în activitatea sa de un cabinet propriu și nemijlocit a persoanelor care eventual se vor regăsi în cadrul cabinetului demnitarului.

Implementarea amendamentelor propuse poate fi apreciată ca fiind conformă interesului public (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017), doar cu condiția revizuirii conținutului notei de argumentare a proiectului și justificării necesității și inerenței adoptării acestora (potrivit aspectelor deficitare delimitate conform compartimentului I.5. *Justificarea soluțiilor proiectului al prezentului raport de expertiză anticorupție*).

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Autorul a motivat amendamentele propuse prin accentuarea, în conținutul notei de argumentare a proiectului, a statutului juridic al Guvernatorului (Bașcanului) și Președintelui Adunării Populare al UTA Găgăuzia și necesității instituirii unui mecanism suplimentar de consiliere profesională a acestora.

“Guvernatorul (Bașkanul) este persoana oficială supremă a Găgăuziei, [...] este membru al Guvernului Republicii Moldova, [...]” “Președintele Adunării Populare desfășoară conducerea generală a activităților Adunării Populare a Găgăuziei, reprezintă Adunarea Populară la promovarea politicii interne și externe a Republicii Moldova în problemele care privesc interesele Găgăuziei.”

Subsidiar, se remarcă reflectarea de către autor a *modului de încorporare a actului în cadrul normativ*

în vigoare (adoptarea amendamentelor propuse nu va determina necesitatea modificării actelor normative ale autorităților centrale, sau majorării numărului de unități de personal existent).

Totodată, analiza conținutului notei informative a proiectului denotă insuficiența analizei *condițiilor* ce au impus elaborarea proiectului actului normativ (i) deficiențele sistemului actual de angajare și recrutare a agenților publici, care nu permit atragerea specialiștilor competenți pentru asigurarea necesităților invocate și determină necesitatea instituirii unei subdiviziuni distincte (cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică) în cadrul entităților prenotate, potrivit principiilor statuate de prevederile Legii cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.80 din 07 mai 2010; ii) volumul de sarcini raportat la efectivul-limită disponibil în cadrul entității pentru realizarea acestora, ce ar justifica supraîncărcarea sau lipsa personalului calificat disponibil și necesitatea revizuirii structurii efectivului și instituirea în limita numărului disponibil a unei subdiviziuni cu statut distinct – *cabinet*, membrii căruia vor fi angajați în baza principiului încrederii personale acordate de persoana cu funcție de demnitate publică pe care o asistă; iii) disponibilitatea de funcții vacante din contul cărora, potrivit autorului urmează a fi instituită subdiviziunea de *cabinet*);

În aceeași ordine de idei, nota informativă a proiectului nu reflectă detalii ce vizează *implementarea nemijlocită a principalelor prevederi ale proiectului* (efectivul-limită preconizat al subdiviziunilor în speță), fapt care poate periclita previzibilitatea cheltuielilor bugetare și sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu și lung.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

Potrivit notei de argumentare a proiectului, implementarea proiectului *atrage după sine o creștere a costurilor bugetare, odată cu înființarea unui cabinet de persoane al Guvernatorului (Başkanului) și al Președintelui Adunării Populare al UTA Găgăuziei.*

În acest context, se remarcă faptul că potrivit exigențelor de conținut statuate de prevederile pct.5 al Anexei nr.1 la Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, 5. *Fundamentarea economico-financiară, descrie impactul economico-financiar, cu indicarea cheltuielilor (bugetare și nebugetare) necesare pentru implementarea prevederilor noului act normativ și, după caz, a veniturilor generate de noile reglementări.*

Astfel se remarcă lipsa cuantificării cheltuielilor (bugetare și nebugetare) necesare pentru implementarea prevederilor proiectului, fapt care denotă neîntruirea exigențelor de conținut stabilite de pct.5 al Anexei nr.1 la Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Coroborat cu concluziile analizei compartimentului I.5.1. al prezentului raport de expertiză anticorupție, se remarcă faptul că nota de argumentare nu a fost structurată potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) și Anexei nr.1 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 și se recomandă autorului completarea spectrului de argumente cu aspectele deficitare evidențiate supra.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului, vizează activitatea entităților publice/agenților publici persoanelor cu funcții de demnitate publică care vor beneficia de prerogativa de a fi asistat în activitatea sa de un cabinet propriu (angajat în baza principiului încrederii personale acordate de persoana cu funcție de demnitate publică pe care o asistă).

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Apreciind prin prisma esenței amendamentelor expertizate și conținutului notei de argumentare a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este eficientizarea activității Guvernatorului (Bașcanului) și Președintelui Adunării Populare al unității Teritoriale Autonome Găgăuzia. În acest sens, autorul propune atribuirea subiecților vizați a prerogativei de a fi asistat în activitatea sa de un cabinet propriu (potrivit Legii cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.80 din 07 mai 2010).

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate parțial rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-e) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului nu a fost structurată potrivit

exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) și Anexei nr.1 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. În acest sens, se recomandă autorului revizuirea notei informative a proiectului și suplimentarea spectrului de argumente expus întru susținerea amendamentelor propuse, după cum urmează:

- i) reflectarea deficiențelor sistemului actual de angajare și recrutare a agenților publici, care nu permit atragerea specialiștilor competenți ce vor asigura necesitățile invocate și determină necesitatea instituirii subdiviziunilor distincte (cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică) în cadrul entităților prenotate, (potrivit principiilor statuate de prevederile Legii cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.80 din 07 mai 2010);
- ii) evaluarea volumului/esenței sarcinilor atribuite/preconizate, raportat la efectivul-limită disponibil în cadrul entității pentru realizarea acestora, fapt care ar justifica eventuala supraîncărcare/lipsa personalului calificat disponibil și necesitatea revizuirii structurii efectivului și instituirea în limita numărului acesta a unei subdiviziuni cu statut distinct – cabinet (angajată în baza principiului încrederii personale acordate de persoana cu funcție de demnitate publică pe care o asistă);
- iii) delimitarea disponibilității de funcții vacante din contul căroră, potrivit autorului urmează a fi instituită subdiviziunea de *cabinet* și cuantificarea efectivului-limită preconizat al subdiviziunilor în speță și cheltuielilor necesare pentru implementarea prevederilor proiectului.

În textul proiectului de hotărâre nu s-au identificat factori de risc care pot genera apariția riscurilor de corupție.

05.04.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Cristina CHISTOL, Inspector superior

